

Bescherming van jongeren op het werk

Jongeren lopen een bijzonder risico wegens hun gebrek aan ervaring, training en bewustzijn. Zij hebben goede raad, informatie en toezicht nodig, en passend, veilig en gezond werk. Voor jongeren onder de 18 jaar, ook de jongeren die een beroepsopleiding volgen, stage lopen of tijdelijk werk doen naast hun school, zijn meer specifieke voorschriften van toepassing, met beperkingen op het gebied van blootstelling aan gevaren en werktijden. Dit informatieblad geeft een samenvatting van de voorschriften om de gezondheid en de veiligheid op het werk te waarborgen, zowel algemene voorschriften als specifieke voorschriften voor jongeren. Andere informatiebladen bevatten meer advies voor werkgevers, leidinggevenden, jongeren en ouders.

Wetgeving — Bescherming voor iedereen

Elke werkplek zou over een degelijk veiligheids- en arbozorgsysteem/dynamisch risicobeheersingsysteem (preventiebeleid) moeten beschikken, dat iedereen beschermt. Binnen dat systeem dient in het bijzonder aandacht te worden besteed aan de kwetsbaarheid van jonge en beginnende werknemers.

De plichten van werkgevers ten aanzien van hun werknemers, ongeacht hun leeftijd, omvatten:

- het identificeren van gevaren en het uitvoeren van een risicobeoordeling ⁽¹⁾ —niet alleen voor jongeren die fulltime werken, maar ook voor jonge tijdelijke werknemers, die bijvoorbeeld tijdens weekenden of schoolvakanties helpen, en jongeren die een beroepsopleiding volgen of stage lopen;
- het implementeren van voorzieningen om de veiligheid en de gezondheid te waarborgen, op basis van de risicobeoordeling, met inbegrip van speciale voorzieningen voor jonge of nieuwe werknemers; met aanwervingskantoren/uitzendbureaus,

werkervarings- en stagebureaus, organisatoren van vakopleidingen enzovoort;

- het verzorgen van de nodige organisatie, waaronder specifiek toezicht, en het aanduiden van leidinggevenden die over de nodige bekwaamheid en tijd beschikken om hun rol te vervullen;
- het identificeren van speciale maatregelen voor kwetsbare personen, zoals jonge en beginnende werknemers, en het verbod voor jonge werknemers om bijvoorbeeld gevaarlijke uitrustingen te gebruiken, dat duidelijk moet worden aangegeven;
- het verschaffen van informatie over mogelijke risico's tijdens hun werk en over de toegepaste preventie maatregelen;
- het geven van een passende opleiding, instructies en informatie bij de **aanwerving** na een verandering van werk of veranderingen op de werkplek;
- het beschermen van bijzonder gevoelige risicogroepen tegen de gevaren waaraan ze blootstaan, met inbegrip van de speciale behoeften van jonge werknemers;
- het overleggen met werknemers en hun vertegenwoordigers en hen toelaten deel te nemen aan de bespreking van gezondheids- en veiligheidsproblemen, met inbegrip van de jonge werknemers zelf, alsmede met vertegenwoordigers van werknemers over de voorzieningen voor jonge werknemers.

Wetgeving — Speciale bescherming voor jongeren onder de 18 jaar ⁽²⁾

Voordat jongeren beginnen te werken moet een risicobeoordeling worden uitgevoerd die betrekking heeft op: de werkplek; de

⁽¹⁾ Een gevaar is alles wat ziekte of letsel kan veroorzaken. Het risico is de waarschijnlijkheid dat dat ook zal gebeuren.

⁽²⁾ Deze informatie is gebaseerd op de **minimum**eisen van Richtlijn 94/33/EG betreffende de bescherming van jongeren op het werk. Het is mogelijk dat de wet in uw land staat strenger is, bijvoorbeeld met betrekking tot de minimumleeftijd waarop kinderen mogen werken, werkuren en verboden taken.

fysische, biologische en chemische agentia; de werkuitrusting en het gebruik ervan; de werkprocessen, de bewerkingen en organisatie van het werk; alsook training en opleiding.

Algemeen geldt dat personen onder de 18 jaar GEEN werk mogen uitvoeren dat:

- hun fysieke of psychische capaciteit te boven gaat;
- hen blootstelt aan stoffen die schadelijk of kankerverwekkend zijn;
- hen blootstelt aan straling;
- extreme hitte, lawaai of trillingen inhoudt;
- risico's inhoudt die ze wegens hun gebrek aan ervaring of opleiding of hun onvoldoende aandacht voor de veiligheid waarschijnlijk niet zullen herkennen of vermijden.

Wie nog geen 18 jaar is, maar wel de minimumleeftijd voor het verlaten van de school heeft bereikt, kan het hierboven beschreven werk uitvoeren onder hele speciale omstandigheden, wanneer:

- het werk onontbeerlijk is voor zijn/haar beroepsopleiding;
- het werk uitgevoerd wordt onder toezicht van een bevoegd persoon;
- de risico's beperkt zijn tot het laagst mogelijke niveau.

Het mag jonge werknemers niet worden toegestaan werk uit te voeren waarbij een aanzienlijk risico blijft bestaan, ondanks alle inspanningen om dat onder controle te krijgen.

Er bestaan beperkingen op de arbeidsuren voor jonge werknemers. Ze krijgen ook langere rusttijden dan andere werknemers en ze mogen doorgaans geen nachtwerk doen.

Schoolgaande kinderen ouder dan 13: in de lidstaten die sommige kinderen tijdens de leerplichtige leeftijd toestaan te werken, bestaan er strenge beperkingen op de werkuren, nachtwerk en categorieën van werk en vereiste rusttijden volgens de leeftijd, en ze mogen alleen „licht” werk doen, zelfs wanneer ze ouder zijn dan de nationale minimumleeftijd om te mogen werken. De ouders of wettelijke voogden van leerplichtige kinderen moeten worden ingelicht over het resultaat van de risicobeoordeling en de maatregelen ten behoeve van de veiligheid van hun kinderen voordat zij beginnen met werken.

Raadpleeg uw nationale wetgeving, zodat u op de hoogte bent van de precieze eisen op het gebied van veiligheid en van de verbodsbepalingen op de soorten werk, de leeftijden waarop kinderen mogen werken, de beperkingen op de werkuren en de vereiste toelatingen.

Rechten van de werknemer

Alle werknemers, met inbegrip van jongeren, hebben het recht om:

- te weten welke gevaren er op hun werkplek zijn, wat ze moeten doen om veilig te kunnen werken en wat ze moeten doen als zich een ongeval of noodsituatie voordoet;
- gratis informatie, instructies en scholing te krijgen die specifiek voor het werk zijn;
- gratis de noodzakelijke beschermende uitrusting te krijgen;
- deel te nemen aan de discussie over veiligheidsproblemen, door vragen te stellen, alle onveilige werkmethoden of situaties te melden en door de werkgever geraadpleegd te worden.

Als een jonge werknemer twijfels heeft over de veiligheid van welk aspect dan ook van zijn werk en van wat hem of haar wordt gevraagd, dan heeft hij of zij het recht en de plicht om die bezorgdheid onder de aandacht van de leidinggevende (afdelingshoofd) te brengen. In het uiterste geval heeft de jongere het recht om onveilig werk te weigeren. Een jongere is niet verplicht een gevaarlijke klus te doen, alleen maar omdat een manager of collega dat doet.

Verantwoordelijkheden van de werknemer

Veiligheid is een samenwerkingsproces. Dit betekent dat, hoewel de voornaamste verantwoordelijkheden om gevaren te identificeren en preventieve maatregelen te implementeren bij de werkgever liggen, werknemers ook hun verantwoordelijkheden hebben. De wet stelt dat alle werknemers, ook de jongeren, voor zichzelf en anderen moeten zorgen, en met hun werkgever moeten samenwerken aan de gezondheid en de veiligheid. Ze moeten bijvoorbeeld:

- alle veiligheidsregels, -instructies en -scholing volgen voor het gebruik van uitrusting en machines, veiligheidsinrichtingen of persoonlijke beschermingsmiddelen zoals handschoenen of maskers; en
- ieder gevaar voor gezondheid en veiligheid aan hun toezichthouder melden.

Meer informatie over de veiligheid van jonge werknemers, met inbegrip van bijkomende informatiebladen, is beschikbaar op de website van het agentschap op <http://ew2006.osha.eu.int/>. Advies over preventie en links naar de goede werkwijze voor specifieke risico's en werkplekken zijn verkrijgbaar op: <http://osha.eu.int/>.

Bronnen van informatie zijn ook de nationale autoriteiten, vakbonden en brancheorganisaties.

Zie voor de volledige tekst van Richtlijn 94/33/EG betreffende de bescherming van jongeren op het werk: <http://osha.eu.int/data/legislation/18>

De richtlijn legt minimumeisen vast, dus is het belangrijk om de volledige vereisten van uw nationale wetgeving en richtsnoeren na te kijken.

Verdere informatie

Voor België: <http://be.osha.eu.int/ew2006/legislation>

Voor Nederland: <http://www.arbo.nl/deskundigen.stm>

Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tel. (34) 944 79 43 60, fax (34) 944 79 43 83

E-mail: information@osha.eu.int

© Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk. Overneming met bronvermelding toegestaan. Printed in Belgium, 2006

